

Dorota Prorok, Anna Wieczorek

PROGRAM EDUKACJI EUROPEJSKIEJ „ Z BOLKIEM I LOLKIEM PRZEZ EUROPE ”

Program nauczania dla dzieci 5-6 letnich

WSTĘP

Już od kilku lat tematyka Unii Europejskiej jest obecna wśród treści programowych wychowania przedszkolnego. Również w naszym przedszkolu korzystamy z programu, który je uwzględnia. Dotyczą one jednak w znacznym stopniu tylko Polski i faktu wstąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej. Na użytek naszych przedszkolaków napisaliśmy program, który przybliży im kulturę, język i zwyczaje innych państw Unii Europejskiej. Nauczy ich tolerancji, potrzeby współdziałania i utożsamiania się z innymi Europejczykami.

Doszliśmy do wniosku, że najbardziej przystępną formą poznawania przez dzieci przedszkolne dalszej rzeczywistości będzie wprowadzenie ich w świat bajek i baśni z wybranych krajów Unii Europejskiej. Dziecko 5-6 letnie już samo bez pomocy dorosłych sięga po książkę i chce poznać jej treść. Możemy to wykorzystać jako punkt wyjścia do rozwijania potrzeb poznawczych. Dziecko w tym wieku zaczyna zauważać, że oprócz własnego bliskiego otoczenia- domu, ulicy czy przedszkola- istnieje inny, daleki, nieznany świat. O nim można dowiedzieć się z książek i razem z bohaterami utworów literackich odkrywać tajemnice przyrody, inną kulturę i zwyczaje. Dzieci poprzez utożsamianie się z bohaterami utworów przeżywają ich przygody przenosząc je do własnej rzeczywistości. Same zaczynają poszukiwać wiedzy na temat krajów, z których pochodzą ich ulubione postacie, sięgają po albumy, poszukują tych państw na mapie, chętnie poznają ich język, kulturę i zwyczaje. Ulubione bajki i ich bohaterowie inspirować dzieci do różnorodnej ekspresji twórczej. Pozwalają im poznawać, przeżywać, odkrywać i działać.

Bohaterami z polskiej literatury, którzy zapoznają dzieci z innymi krajami Unii Europejskiej są Bolek i Lolek, których dzieci dobrze już znają z dobranoczek. Bolek i Lolek- wielcy podróżnicy- odwiedzając bohaterów z innych bajek oprowadzą dzieci po krajach Europy. Scenariusze zajęć obejmują siedem spotkań. Jednemu spotkaniu możemy poświęcić 2, 3 dni w zależności od możliwości i potrzeb grupy. Propozycje przedstawione w poszczególnych scenariuszach nauczyciel może wykorzystać w różnych momentach dnia w

przedszkolu i rozdzielić na tyle dni ile będzie potrzebne do osiągnięcia celów. Sześć pierwszych spotkań poświęcone jest wybranym krajom Unii Europejskiej. Ostatnie siódme jest to spotkanie „W krainie Europa” i stanowi podsumowanie wiedzy na temat poznanych państw oraz dostarcza ogólnej wiedzy na temat Unii Europejskiej. Mamy nadzieję, że nasze dzieci po realizacji programu będą wiedziały co znaczy być Polakiem i Europejczykiem.

CELE EDUKACYJNE I ZADANIA PROGRAMU

Główne cele:

- Rozbudzanie wśród przedszkolaków zainteresowania Unią Europejską i państwami członkowskimi
- Kształtowanie poczucia przynależności do Europy oraz świadomości bycia Polakiem i Europejczykiem

Zadania:

- Dostarczenie dzieciom wiedzy na temat charakterystycznych cech
wybranych państw Unii Europejskiej
- Budzenie potrzeb poznawczych dzieci poprzez emocjonalny kontakt z bohaterami utworów literackich
- Umożliwianie dzieciom wielozmysłowego poznawania otaczającego świata
- Dostarczanie dzieciom wiedzy na temat działalności sławnych Europejczyków
- Wyrabianie postaw tolerancji i szacunku oraz budzenie poczucia współodpowiedzialności za przyjaźń i współpracę między narodami
- Tworzenie okazji do okazywania szacunku dla symboli narodowych

SPOSOBY OSIĄGANIA CELÓW EDUKACYJNYCH

DOSKONALENIE NAUCZYCIELI

- Zapoznanie z literaturą metodyczną dotyczącą Unii Europejskiej
- Zapoznanie z literaturą dla dzieci- wybrane bajki i baśnie z krajów Unii Europejskiej

DOSKONALENIE WARSZTATU PRACY

- gromadzenie bajek z różnych krajów Europy w podręcznej bibliotece nauczyciela
- Gromadzenie pomocy dydaktycznych: mapy, albumy, flagi, zdjęcia, nagrania na płytach CD, karty pracy dla dzieci itp.

PRACA Z WYCHOWANKIEM

- Zapoznanie z postaciami Bolka i Lolka i ich przygodami

- Systematyczne zapoznavanie dzieci z bajkami z wybranych krajów Unii Europejskiej
 - Zapoznanie z mapą, flagą, hymnem Unii Europejskiej oraz Wybranych krajów członkowskich
 - Nauka hymnu Polski i Unii Europejskiej
 - udział w wykonaniu gazetki unijnej
 - Tworzenie albumów poświęconych wybranym krajom
 - Udział w tworzeniu kącika książki „Bajki z różnych stron świata”
 - Systematyczne obcowanie z mapą Unii Europejskiej poprzez Przypinanie symboli i nazw charakterystycznych dla danego Kraju
 - Słuchanie nagrań utworów z różnych krajów Europy
 - Nauka wybranych tańców
 - Poznawanie wybranych sławnych Europejczyków
 - Poznawanie potraw charakterystycznych dla danego kraju
 - Poznawanie zabytków charakterystycznych dla danego kraju
 - Wykonywanie różnorodnych prac plastycznych, technicznych, Konstrukcyjnych inspirowanych omawianym tematem
 - Przygotowanie i udział w apelu „ Europo witaj nam”
 - Udział w wycieczkach do muzeum, Starostwa
- WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI**
- Pomoc w gromadzeniu eksponatów do kącika unijnego
 - Pomoc w zorganizowaniu apelu „Europo witaj nam”
- WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM**
- Wycieczka do Starostwa Powiatowego- oglądanie symboli unijnych
 - wycieczka do muzeum- poznanie i oglądanie sztuki abstrakcyjnej

METODY I FORMY PRACY Z WYCHOWANKIEM

Program nasz zakłada wielozmysłowe poznawanie przez dzieci otaczającego świata, a więc w pracy z dzieckiem będziemy wykorzystywały metody:

- Słowne; opowiadanie, objaśnienie, instrukcja słowna, pogadanka, Opis
- Poglądowe: pokaz, wzór, inscenizacja, ekspozycja
- Czynnościowe: samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych do wykonania, ćwiczeń utrwalających
- Problemowe: gry i zabawy dydaktyczne, drama

Program uwzględnia wszystkie formy pracy to jest: indywidualną, zespołową i zbiorową z położeniem nacisku na pracę zespołową, która zakłada umiejętność współdziałania, tolerancji i akceptacji innych.

PRACA Z WYCHOWANKIEM

PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA WYCHOWAWCZE

CELE OPERACYJNE

- Dziecko zna symbole narodowe Polski
- zachowuje właściwą postawę podczas słuchania i śpiewania hymnu
- wie że jest Polakiem i Europejczykiem
- potrafi nazwać i wskazać na mapie Europy wybrane kraje
- zna flagi wybranych krajów Europy
- potrafi wskazać i nazwać niektóre zabytki europejskie
- wie z jakiego kraju pochodzą niektóre potrawy
- rozumie i toleruje różnice występujące między ludźmi(zwyczaje, kulturę, folklor, język)
- potrafi słuchać muzyki poważnej
- zna niektóre tańce z krajów Unii Europejskiej
- zna niektórych autorów literatury polskiej i europejskiej oraz ich utwory
- potrafi wymienić nazwiska kilku sławnych Europejczyków
- wie, co to jest sztuka abstrakcyjna
- Śpiewa hymn Unii Europejskiej
- zna flagę Unii Europejskiej
- zna niektóre zwroty grzecznościowe używane w wybranych krajach Europy
- używa zwrotów grzecznościowych w różnych sytuacjach
- planuje i wykonuje prace zespołowe
- potrafi współdziałać z innymi
- rozumie pojęcie Unia

SCENARIUSZE ZAJĘĆ

SPOTKANIE PIERWSZE- POLSKIE

- Przedstawienie bohaterów polskiej bajki Bolka i Lolka (kukielki)
- Rozmowa na temat przygód Bolka Lolka- nawiązanie do oglądanych przez dzieci dobranoczek
- Ustalenie z jakiego kraju pochodzą Bolek i Lolek
- Szukanie na mapie Europy Polski, przyporządkowanie napisu „Polska”, odszukanie w Sali symboli narodowych naszego kraju
- Oglądanie książek o przygodach Bolka i Lolka, zapoznanie z autorem- Ludwikiem Cichym
- Wybranie i odczytanie jednego z opowiadań z serii „Nieustraszeni wędrowcy”
- Wycieczka po mapie Polski- Jakie miejsca mogliby zwiedzić Bolek i Lolek w naszym kraju- szukanie na mapie gór, morza,

znanych miejscowości. Przyporządkowanie napisów: Tatry, Bałtyk, Warszawa, Kraków, Mława itp. (dzieci 5-letnie z pomocą nauczyciela)

- Rysowanie zgodnie z treścią „To my Bolek i Lolek. Bolek i Lolek to bajka polska. Narysuj nas. W prawym rogu kartki narysuj flagę Polski”- karta pracy nr 1
- Zabawa ruchowa „Zwiedzamy nasz kraj”- wg pomysłu i inwencji nauczyciela i dzieci
- Rozmowa na temat sławnych Polaków- słuchanie różnych propozycji dzieci
- Zaproszenie kukiełek Bolka i Lolka do przygotowanej gazetki tematycznej o Fryderyku Chopinie
- Zapoznanie z postacią polskiego kompozytora, uświadomienie dzieciom, że był on sławny nie tylko w Polsce
- Słuchanie muzyki poważnej- utwory Chopina
- Nauka niektórych kroków Poloneza
- Rozwiązywanie krzyżówki- hasło Polska – karta pracy nr 2 (dzieci 6-letnie)
- Praca w zespołach- każdy zespół losuje temat pracy i rysuje zgodnie z tematem na dużych arkuszach papieru np. „Polskie góry”, „Polskie morze”, „ Nasze miasta” itp.
- Słuchanie Hymnu Polski z zachowaniem właściwej postawy
- Nauka I zwrotki Hymnu Polski
- Podsumowanie wiadomości, zachęcenie do towarzyszenia Bolkowi i Lolkowi w dalszych podróżach

SPOTKANIE DRUGIE- WŁOSKIE

- Przywitanie Bolka i Lolka z dziećmi. Rozmowa na temat kraju, który wspólnie zwiedzali wcześniej
- Czytanie jednej z przygód Bolka i Lolka- zagadka dla dzieci- w jakim kraju dzisiaj znaleźli się Bolek i Lolek (dzieci rozpoznają po piosence w j. włoskim oraz ilustracjom: pizza, Koloseum, itp.
- Podanie nazwy kraju, przypięcie sylwet Bolka i Lolka na mapie Włoch
- Pokaz i omówienie wyglądu flagi Włoch, zapoznanie z niektórymi zwrotami grzecznościowymi w j. włoskim (dzień dobry- buongiorno, do widzenia- arriwederci, proszę- prego, dziękuję- Grazie
- Zabawa ruchowa z wykorzystaniem zwrotów grzecznościowych dzień dobry i do widzenia w j. włoskim
- Zapoznanie dzieci z nową postacią Pinokiem
- Przywitanie Bolka i Lolka z Pinokiem w j. włoskim
- Zapoznanie dzieci z przygodami Pinokio i autorem bajki
- Wycieczka z Pinokiem przez jego kraj. Pinokio opowiada o

stolicy Włoch, pokazuje na mapie, opowiada o niektórych zabytkach i zabytkowych miejscach np. Koloseum, Wenecji, Krzywej wieży w Pizie. Nawiązuje do związku Włoch z Polską przez osobę Papieża.

- Odczytanie wyrazów i przypięcie na mapie Włoch: Rzym, Wenecja, Koloseum, gondola, Etna- wytłumaczenie nieznanymi pojęć
- Praca w zespołach "Danie włoskie- pizza"- dzieci ustalają podział obowiązków, zgodnie współdziałają w zespołach
- Wspólne spożywanie przygotowanego dania, używanie zwrotów grzecznościowych w j. włoskim
- Czytanie i rysowanie zgodnie z treścią, kreślenie po wyznaczonej linii kolorowanie- karta pracy nr 3
- Zabawa ruchowa „zwiedzamy Wenecję” -chodzenie po wąskich kładkach, wiosłowanie na gondolach, chybotanie się łódek na wodzie itp.
- Wspólna wyprawa na włoskie lody
- Podsumowanie spotkania. Przypomnienie jaki kraj zwiedzili wspólnie z Bolkiem i Lolkiem, jaką postać z bajki spotkali, jak nazywa się stolica Włoch, jak wygląda flaga, odczytują na mapie wcześniej przypięte nazwy

SPOTKANIE TRZECIE- FRANCUSKIE

- Czytanie następnej przygody Bolka i Lolka
- Odtworzenie nagrania piosenki śpiewanej w j. francuskim
- Zgadywanie w jakim kraju znaleźli się Bolek i Lolek
- Przypięcie sylwet Bolka i Lolka na mapie Francji
- Zapoznanie z flagą i nazwą stolicy
- Spotkanie Bolka i Lolka z Czerwonym Kapturkiem
- Rozmowa z Czerwonym Kapturkiem na temat zwrotów grzecznościowych używanych w jego kraju
- Przypomnienie przez dzieci przygód Czerwonego Kapturka
- Zapoznanie z autorem bajki (Charles Perrault) i innymi bajkami ze zbioru Pt. „opowieści babci gąski”
- Zabawa w formie opowieści ruchowej „Co kiedy powiemy”- dzieci używają zwrotów grzecznościowych w j. francuskim zgodnie z zaistniałą sytuacją np.
 - idziemy i spotykamy znajomego- dzieci podają rękę najbliższej koleżance mówiąc bonjour
 - częstujemy kolegę – dzieci naśladują ruch częstowania i mówią sil vous plat (silwuple)
 - Żegnamy się z kolegą – dzieci odchodzą od kolegi, wykonują gest pożegnania mówiąc Au revoir (orewuar)
- Zapoznanie z niektórymi zabytkami Francji na podstawie ilustracji i opowiadania nauczyciela przebranego za Czerwonego Kapturka (Wieża Eiffla, zamki nad Loarą, Luk Triumfalny, Wersal

- Odczytanie i przypięcie na mapie Francji niektórych nazw np. Paryż, Loara, Wersal,
- Zabawa konstrukcyjna w grupach „Budujemy wieżę Eiffla”
- W grupach wykonanie flag Francji i zatknięcie na swojej wieży
- Nauka piosenki „Panie Janie „ w wersji francuskiej
- Nauka niektórych kroków tańca „Menuet”
- Rysowanie zgodnie z treścią tekstu- karta pracy nr 4
- Podsumowanie spotkania. Utrwalenie wiadomości na temat Francji

SPOTKANIE CZWARTE- HISZPAŃSKIE

- Utrwalenie wiadomości na temat odwiedzonych przez Bolka i Lolka krajów, odczytanie nazw przypiętych na mapie Europy, nazwanie poznanych państw, pokazanie ich na mapie Europy
- Czytanie kolejnej przygody Bolka i Lolka
- Ustalenie, który kraj odwiedzają teraz Bolek i Lolek na podstawie kilku haseł podanych przez nauczyciela np. korrida, torreador, Real Madryt
- Przypięcie sylwet Bolka i Lolka w odpowiednim miejscu na mapie Europy
- Zapoznanie z nazwą stolicy i wyglądem flagi Hiszpanii
- Spotkanie Bolka i Lolka z byczkiem Fernando, przywitanie po hiszpańsku (Buenos dias)
- Zapoznanie z przygodami byczka Fernando i narodową tradycją hiszpańską „Korrida”. Zwrócenie uwagi dzieci na prawo zwierząt do spokojnego życia i przestrzeganie tego prawa przez ludzi
- Drama inspirowana treścią bajki
- Zaproszenie dzieci przez byczka Fernando do zwiedzania muzeum „ Prado” w Madrycie, oglądanie reprodukcji różnych dzieł malarstwa w tym dzieł Pabla Picasso, tłumaczenie różnicy między malarstwem realistycznym a abstrakcyjnym
- Tworzenie prac abstrakcyjnych metodą rozdmuchiwania farby
- Zorganizowanie wystawki prac Pt. „Jestem małym Picasso”
- Wycieczka do muzeum, oglądanie malarstwa realistycznego i abstrakcyjnego
- Podsumowanie spotkania, utrwalenie zdobytych wiadomości

SPOTKANIE PIĄTE – DUŃSKIE

- Przywitanie Bolka i Lolka z dziećmi, przypomnienie jakie kraje już zwiedzili
- Czytanie jednej z przygód Bolka i Lolka
- Odgadywanie przez dzieci gdzie dotarli Bolek i Lolek na podstawie rekwizytów: klocki Lego, zdjęcia kopenhaskiej syrenki, ilustracji z baśni Andersena

- Nazwanie przez nauczyciela państwa(jeżeli dzieci nie odgadną), przypięcie na mapie Danii sylwet Bolka i Lolka, odczytanie i przypięcie wyrazów: Dania, Kopenhaga, syrenka, Lego, Legoland
- Pokaz i omówienie wyglądu flagi Danii
- Spotkanie Bolka i Lolka z dziewczynką z zapałkami. Dziewczynka z zapałkami (przebrana osoba) opowiada kto opisał jej dzieje, dostarcza kilku informacji na temat życia Jana Chrystiana Andersena, czyta swoją historię.
- Drama „Jak pomóc dziewczynce z zapałkami
- Szczęśliwa dziewczynka zaprasza dzieci na wycieczkę po Dani. Zapoznaje dzieci z kopenhaską syrenką , Wikingami, pokazuje Legoland
- Dzieci podzielone na grupy budują z klocków Legoland, wykonują flagi Danii
- Słuchają innych bajek napisanych przez Andersena, ilustrują dowolnie wybraną techniką

SPOTKANIE SZÓSTE- HOLENDERSKIE

- Przywitanie Bolka i Lolka z dziećmi, utrwalenie nazw i położenia na mapie Europy krajów które wspólnie zwiedzali
 - Pokaz rekwizytów mających pomóc dzieciom w odgadnięciu jaki kraj zwiedzą (tulipany, wiatrak, ser żółty)
 - Podanie nazwy kraju, przypięcie sylwet Bolka i Lolka W odpowiednim miejscu na mapie Europy
 - Pokaz i omówienie wyglądu flagi Holandii
 - Oglądanie albumów przedstawiających krajobraz holenderski, zwrócenie uwagi na dużą ilość wiatraków i tulipanów
 - Smakowanie przez dzieci holenderskiego sera, wspólne wykonanie serowych koreczków
 - Zabawy słowne z wyrazem ser. Dzieci układają nowe wyrazy przez dodanie sylab do wyrazu ser np. serce, serdak, sernik, serdelek, serweta, serwis, laser, bokser, deser
 - Zabawa ruchowa Pt. „Wiatraki”. Dzieci podzielone na dwa zespoły:
 1. „wiatraki” – stoją nieruchomo, dopiero, kiedy wzmaga się wiatr poruszają skrzydłami;
 2. „wiaterki” – przy dźwiękach tamburyna naśladują odgłosy wiatru, krążą wokół „wiatraków”, wprawiając ich skrzydła w ruch
 - Słuchanie baśni holenderskiej Pt. „Biały wróbel”
 - Tworzenie makiety holenderskiego miasta z tzw. Nieużytków – praca w grupach
- ### **SPOTKANIE SIÓDME – W KRAINIE EUROPA**
- Rysowanie kogo Bolek i Lolek spotkali w podróży, utrwalenie nazwisk autorów bajek, nazw państw, flag, zwrotów

grzecznościowych

- Rozmowa z dziećmi na temat wykonanych prac , zrobienie wystawki dla rodziców
- Zapoznanie z przysłowiem „Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie” i rozmowa jak możemy pomóc naszym przyjaciołom z bajek europejskich
- Wytłumaczenie pojęcia „unia”
- Pokaz i omówienie wyglądu flagi Unii Europejskiej
- Wysłuchanie Hymnu Unii Europejskiej z zachowaniem właściwej postawy
- Zabawa dydaktyczna Pt. „Gdzie byliśmy i co zwiedziliśmy”
podział dzieci na pięć grup. Jedna z grup wychodzi, a pozostałe umawiają się, w jakim kraju były i co tam zwiedziły. Grupa, która wyszła słucha opowiadania każdej z grup i po wysłuchaniu ma powiedzieć nazwę kraju i pokazać go na mapie Europy. Po wykonaniu zadania następuje zmiana grupy, która wychodzi
- Nauka hymnu „Oda do radości”
- Wykonanie flag Unii Europejskiej
- Pozowanie do zdjęć ze zrobionymi flagami i kukiełkami Bolka i Lolka
- Tworzenie albumu „Jesteśmy Polakami i Europejczykami”

SPOSOBY EWALUACJI PROGRAMU

1. Analiza dokumentów
 - Dzienniki zajęć
 - Scenariusze
2. Analiza prac przedszkolaków
 - prace plastyczne dzieci
 - gazetki
 - albumy
3. Udział w quizie pt. „Znamy kraje Unii Europejskiej”
4. Udział w apelu „Europo witaj nam”